

**UZASADNIENIE do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006**

Zgodnie z art. 28 ust. 85 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863) plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
  - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
  - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust.10 ustawy).

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz

zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE L 20/7 z dnia 26.01.2010) i uznany za obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO). Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB140006 Małopolski Przełom Polski o powierzchni 6418,9 ha, został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 229, poz. 2313). Aktualny status prawny, granice i powierzchnia obszary regulowane są rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.). Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 został wyznaczony w celu zachowania we właściwym stanie przełomowego fragmentu doliny Wisły, począwszy od mostu drogowego w Annopolu, po przeprawę promową pomiędzy Janowcem, a Kazimierzem Dolnym. W obrębie ostoi występują liczne starorzecza, łąchy, piaszczyste wyspy, namuliska, rozległe płaty zarośli wierzbowych oraz lasów łągowych, a także ekstensywnie użytkowane łąki. Obszar jest uznany jako ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. W obszarze występuje co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy ptasiej oraz 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi. W obszarze występują następujące gatunki ptaków, będące przedmiotami ochrony: A229 zimorodek *Alcedo atthis*, A056 płaskonos *Anas clypeata*, A136 sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, A137 sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula*, A429 dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus*, A130 ostrygojad *Haematopus ostralegus*, A182 mewa siwa *Larus canus*, A176 mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, A179 mewa śmieszka *Larus ridibundus*, A156 rycyk *Limosa limosa*, A132 szablodziób *Recurvirostra avosetta*, A195 rybitwa białoczarna *Sterna albifrons*, A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*.

Kody zaczerpnięte z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 4 Dyrektywy ptasiej (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - Dz.U.U.E.L z 25.04.1979 r.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma Ekkom Sp. z o.o.. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. Nr 70, poz. 821).

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie przełomowego fragmentu doliny Wisły, począwszy od mostu drogowego w Annopolu, po przeprawę promową pomiędzy Janowcem, a Kazimierzem Dolnym, a w tym gatunków ptaków oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 4 Dyrektywy ptasiej (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - Dz.U.U.E.L z 25.04.1979 r.).

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*. Ze zidentyfikowanych zagrożeń istniejących wpływających na gatunki ptaków, oraz ich siedliska, będące przedmiotem ochrony należy wymienić:

- drapieżnictwo – rabowanie lęgów ptasich, głównie przez lisa oraz norkę europejską. Zagrożenie wynika z dostępności dla drapieżników miejsc lęgowych – wymienione drapieżniki dostają się przez odsłonięte w czasie niskich stanów wód, urządzenia regulacyjne (lis) lub drogą wodną (norka amerykańska).
- wędkarstwo – wędkowanie z łodzi w odległości mniejszej niż 100 – 200 metrów od wyspy, na której znajduje się kolonia lęgowa lub bezpośrednio na wyspach i kępach rzeki, powodujące niepokojenie ptaków w czasie sezonu lęgowego.

Zidentyfikowane zagrożenie potencjalne dotyczą potencjalnej odcinkowej regulacji rzeki Wisły poprzez odbudowę zniszczonych budowli regulacyjnych, w szczególności ostróg i przetasowań. Również postępująca sukcesja na siedliskach przyrodniczych zagraża potencjalnie niektórym z gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony. Ponadto warto wspomnieć o potencjalnych udrożnieniach koryta rzeki Wisły w celach przeciwpowodziowych, a w raz z nimi

wycinką nadbrzeżnych drzew, co zagraża np. zimorodkowi, który wykorzystuje wymienione drzewa jako czatownie.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Wskazane działania ochronne mają na celu utrzymanie lub poprawę populacji przedmiotów ochrony, tj. gatunków ptaków : zimorodka *Alcedo atthis*, płaskonosa *Anas clypeata*, sieweczki rzecznej *Charadrius dubius*, sieweczka obrożnej *Charadrius hiaticula*, dzięcioła białoszyjnego *Dendrocopos syriacus*, ostrygojada *Haematopus ostralegus*, mewy siwej *Larus canus*, mewa czarnogłowej *Larus melanocephalus*, śmieszki *Larus ridibundus*, rycyka *Limosa limosa*, szablodzioba *Recurvirostra avosetta*, rybitwa białoczelnej *Sterna albifrons*, rybitwy rzecznej *Sterna hirundo*. Celem działań ochronnych jest również utrzymanie w izolacji wyspy w okolicach Zastowa Karczmiskiego, utrzymanie biotopu lęgowego poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły, oraz poprzez zachowanie zakrzewień róż, tarniny i głogu.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele dotyczą zadań za zakresu ochrony czynnej polegających na okresowym odgrodzeniu kolonii lęgowej, w trakcie bardzo niskich stanów wód rzeki Wisły, poprzez zastosowanie pastucha elektrycznego, a także odłów w pułapki żywo łowne jednego z drapieżników – norki amerykańskiej. Działanie ochronne z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oraz ich uwarunkowaniach polegać będzie na szczegółowej inwentaryzacji dla gatunków: płaskonosa *Anas clypeata*, rycyka *Limosa limosa*, szablodzioba zwyczajnego *Recurvirostra avosetta*, celem lepszego rozpoznania gatunku, jego populacji oraz ewentualnych możliwości odtworzenia stanowisk lęgowych. Ponadto zadania informacyjne z zakresu ochrony czynnej zakładają:

- ustawienie tablic informacyjnych o obszarze, zagrożeniach oraz zaleceniach,
- spotkania z mieszkańcami w sprawie dopłat rolnośrodowiskowych, z przedsiębiorcami oraz instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość oraz z przedstawicielami samorządów lokalnych i służb ochrony przyrody,
- spotkania konsultacyjne z przedstawicielami samorządów, mieszkańców, organizacji pozarządowych i środowiska naukowego ws. zasad gospodarowania i ochrony zasobów przyrodniczych,
- wytyczenie i oznakowanie ścieżek przyrodniczych,
- przygotowanie folderów oraz diaporam (materiałów dydaktycznych),

Ponadto działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania podzielone na obligatoryjne oraz fakultatywne, zakładają wypas zwierząt, który pozwoli zatrzymać lub ograniczyć zachodzącą sukcesję.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania wszystkich przedmiotów ochrony w obszarze według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WSTV.6320.1.3.2012.KW, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu. W trakcie procesu

planistycznego przeprowadzono spotkania dyskusyjne jednocześnie dla obszaru Natura 2000 ptasiego Małopolski Przełom Wisły PLB140006 oraz siedliskowego Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 w dniach 25-27 lipiec, 27-28 wrzesień, 29-30 październik oraz 12-13 i 15 listopada 2011 r. z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Spotkanie Zespołu odbyły się w następujących miejscach:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Ożarowie – 2 spotkania
  - Gminny Ośrodek Kultury w Józefowie nad Wisłą – 2 spotkania
  - Starostwo Powiatowe w Puławach – 2 spotkania
  - Gminny Ośrodek Kultury w Janowcu – 1 spotkanie
  - Urząd Miejski w Annopolu – 1 spotkanie
  - Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Dębnie, gmina Ożarów – 1 spotkanie
  - Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej Janiszowie, gmina Annopol – 1 spotkanie
- Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym

Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele:

- Samorządów,
- Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych,
- Nadleśnictw,
- Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Rolników,
- Polskich Związków Łowieckich oraz Polskich Związków Wędkarskich,
- Zainteresowanych firm,
- Organizacji społecznych.

Obwieszczeniem z dnia 17 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Dziennik Wschodni) w dniu 17 października 2013 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Wydziału Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym: w dniach 18 października – 10 listopada 2013 r.,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach: w dniach 25 październik – 18 listopad 2013 r.
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie: w dniach 18 październik – 18 listopad 2013 r.

- Urzędu Gminy w Janowcu: w dniach 05 listopad – 28 listopad 2013 r.
- Urzędu Gminy w Wilkowie: w dniach 04 listopad – 14 grudzień 2013 r.
- Urzędu Gminy w Przyłęku: w dniach 05 listopad – 01 grudzień 2013 r.
- Urzędu Gminy w Chotczy: w dniach 18 październik – 08 listopad 2013 r.
- Urzędu Gminy w Łaziskach: w dniach 04 listopad – 25 listopad 2013 r.
- Urzędu Gminy Solec nad Wisłą: w dniach 18 październik – 08 listopad 2013 r.
- Urzędu Gminy w Tarłowie: w dniach 21 październik – 12 listopad 2013 r.
- Urzędu Gminy w Józefowie nad Wisłą: w dniach 05 listopad – 27 grudzień 2013 r.
- Urzędu Miejskiego w Annopolu: w dniach 18 październik – 12 listopad 2013 r.
- Urzędu Miejskiego w Ożarowie: w dniach 18 październik – 25 listopad 2013 r.
- Urzędu Miejskiego w Kazimierzu Dolnym: w dniach 18 październik – 07 listopad 2013 r.,

Osoby zainteresowane projektem mogły składać uwagi i wnioski przez okres 21 dni.

Wpłynęły następujące uwagi oraz wnioski:

1. **Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne z siedzibą w Kraśniku – uwagi wniesione emailiem (załączonym pismem z dnia 07 listopad 2013 r.) z dnia 08 listopad 2013 r., pismo bez znaku.** Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *W ramach prac nad pzo miała zostać przeprowadzona inwentaryzacja ornitologiczna przedmiotów ochrony obszaru. Jednakże biorąc pod uwagę bardzo późny termin rozstrzygnięcia przetargu (9 maja) oraz specyfikę obszaru i biologię lęgową gniazdujących tam ptaków w wielu przypadkach nie było możliwe jej wykonanie zgodnie z obowiązującą metodyką. Mimo tego i tak dla gatunków, dla których było to możliwe nie wykonano wymaganych liczeń. Inwentaryzacja to bardzo ważny element prac nad prawidłowym sporządzeniem dokumentacji pzo, którego nieprawidłowe wykonanie skutkuje niepełnym, a w niektórych przypadkach błędnym zaplanowaniem działań ochronnych.*

Potwierdzeniem w/w tezy są wyniki przedstawione w dokumentacji:

- w tabeli dot. informacji na temat zweryfikowanych danych na temat przedmiotów ochrony w przypadku wielu gatunków znalazła się informacja: „wymaga uzupełnienia o dane z sezonu lęgowego”. Zapis taki nasuwa pytanie z jakiego okresu i jaką wartość mają obserwacje z lat 2008-2012, na podstawie których została uzupełniona tabela 2.6? Jednocześnie w innym miejscu pojawia się informacja, że „gatunek nie uzyskał statusu przedmiotu ochrony w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji” lub ocenia się stan rozpoznania jako „dobry”.

- podane wyniki, na podstawie których proponuje się w dalszej części planu zmianę oceny stanu zachowania dla części gatunków są niewiarygodne lub trudne do weryfikacji. Na przykład podane liczebności derkacza,

zimorodka, brodzca piskliwego, jarzębatki, nurogęsia, dzięciołów są (często skrajnie) zaniżone, co najprawdopodobniej wiąże się z

niewykonaniem liczeń zgodnie z przyjętą metodyką. Nieznana jest sytuacja brzegówki. W przypadku danych archiwalnych wnioskujemy o przyporządkowanie poszczególnych wartości do lat, z których zostały zebrane dane. Prosimy również o podanie źródła informacji danych archiwalnych

- *kompletnie nie uwzględniono w wykazie mewy żółtonogiej, mewy romańskiej oraz mewy białogłowej, których kolonia zlokalizowana jest na wyspie koło Zastowa Karczmiskiego i jest to obecnie największa kolonia „dużych mew” w całej dolinie Wisły. Brak też innych kolonii, np. kolonii mewy siwej w okolicach Braciejowic znanej od co najmniej kilku lat.*

Brak inwentaryzacji dotyczy również gatunków, dla których mimo bardzo późnego zawarcia umowy, nie było przeszkód w wykonaniu jej zgodnie z metodyką. Opisyane w poradniku metodycznym monitoringu chronionych gatunków ptaków lęgowych objętych Dyrektywą Ptasią (Warszawa 2009), terminy kontroli takich gatunków jak: rybitwa białoczarna, mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, zimorodek, jarzębatka, derkacz wskazują możliwość prawidłowej oceny stanu zachowania badanych populacji na podstawie kontroli terenowych prowadzonych w 3 dekadzie maja lub pierwszej i 2 dekadzie czerwca. Sytuacja ta odnosi się do szeregu innych gatunków ptaków wymienionych w standardowym formularzu danych obszaru. Niezrozumiałe wydaje się więc wskazanie konieczności uzupełnienia wiedzy poprzez obserwacje w sezonie lęgowym.

nie uwzględniono. Inwentaryzacja przyrodnicza została wykonana w możliwym i niezbędnym zakresie, wykorzystano również informacje archiwalne. Zebrane dane są wystarczające do opracowania planu zadań ochronnych, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Jednocześnie przypomina się Wnioskodawcy, iż pomimo przesyłanych zapytań dotyczących wspomnianych nowych gatunków ptaków, potencjalnie stanowiących przedmioty ochrony, sprawę pozostawiono bez odpowiedzi. W czasie spotkań utworzonego Zespołu Lokalnej Współpracy, na których przedstawiciel LTO był obecny, żadne wnioski lub uwagi o podobnej tematyce nie wpłynęły.

Uwagę o treści: *Wyniki inwentaryzacji, a także pliki GIS nie zostały udostępnione na etapie konsultacji równoległe z szablonem, co utrudnia analizę zaproponowanych rozwiązań. Dostęp do tych danych wymaga składania oddzielnych wniosków, a to w połączeniu z długim czasem odpowiedzi, wyznaczonym krótkim czasem konsultacji oraz mnogością obszarów utrudnia przeanalizowanie materiałów, zwłaszcza, że nie otrzymaliśmy wszystkich materiałów o udostępnienie których prosiliśmy (sic!).*

nie uwzględniono. Wnioskowane dane oraz wyniki inwentaryzacji są udostępniane, po wstępnej weryfikacji wniosku, celem uniknięcia ewentualnych szkód lub zniszczeń – zlokalizowanych stanowisk lub kolonii chronionych ptaków oraz ich siedlisk. Wnioskodawca nie definiuje ‘długiego czasu odpowiedzi’. Rozpatrywanie wniosku lub zapytania jest zgodne z terminem określonym ustawą z dnia 14 czerwca 1960 roku kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 267, z późn.zm.).

Uwagę o treści: *Informujemy, że LTO nie posiada dostępu do raportu R. Rudolfa dotyczącego inwentaryzacji gatunków kluczowych w Małopolskim Przełomie Wisły (strona 45.) Prosimy o korektę tej informacji w tabeli.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan

zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust. 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *Zastrzeżenia budzi również ocena stanu ochrony. Analiza tabeli w części gatunków jest dobrym wskaźnikiem rzetelności przeprowadzonej inwentaryzacji lub/i prawidłowości dobranych wskaźników. Na przykład stan siedliska dla wyspy koło Zastowa Karczmiskiego (śmieszka, mewa czarnogłowa) został oceniony, jako FV (cyklicznie obserwowano norka amerykańska zabijająca często dziesiątki ptaków, bardzo silna sukcesja - na dużej powierzchni wyspy - krzewów, siewek drzew oraz roślinności zielnej znacznie ograniczająca dostępność miejsc lęgowych dla ptaków, penetracja wyspy przez ludzi - głównie presja turystyczna ze skrajnymi przypadkami strzelania do ptaków itp.), a już dla ostrygojada ocena ma wartość U1 (brak sensownego logicznego uzasadnienia oprócz lakonicznego „stany pośrednie”; stanowisko od wielu lat zajmowane przez 2-4 pary, duża powierzchnia piaszczystych plaż, z drugiej strony potencjalna presja „dużych” gatunków mew, presja turystyczna, w tym fotografia przyrodnicza.) Z kolei w przypadku innych stanowisk (rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, np. Kłudzie, Braciejowice) podobnie bardzo optymistyczna ocena parametrów siedliska i szans zachowania gatunku (praktycznie coroczne niszczenie lęgów przez ludzi łącznie z przypadkami rozjeżdżania kolonii przez quady lub palenie ognisk w środku kolonii rybitw).*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust. 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona

na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *Zastrzeżenia budzi też dobór wskaźników, na podstawie których zostały dokonane oceny stanu zachowania populacji i siedlisk wybranych gatunków:*

a) wykorzystanie parametru „stabilność populacji” do określenia stanu zachowania wszystkich gatunków w przypadku ptaków, dla których fluktuacje liczebności są zjawiskiem naturalnym (zimorodek) oraz gatunków występujących w obszarze w skrajnie niewielkiej liczebności (ostrygojad, sieweczka obrożna, mewa czarnogłowa) może spowodować nadanie błędnej oceny stanu zachowania gatunku w obszarze, sugerujące konieczność podejmowania stosownych działań ochronnych.

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *b) w przypadku zimorodka, bezzasadne wydaje się wykorzystanie parametru „powierzchnia siedliska” wyrażonego w km (lub ha?) długości brzegu. Długość linii brzegowej Wisły jest wartością relatywnie stałą na przestrzeni setek lat więc jej monitorowanie i ocena pozbawiona jest uzasadnienia. a) w przewodniku o gatunkach Natura 2000.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli

stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *c) w zaproponowanej ocenie stopnia zachowania siedliska dla zimorodka, „wskaźnik” dotyczący obecności drzew w odległości do 10 m od koryta należy zastąpić wskaźnikiem mówiącym o obecności tzw. czatowni. (drzew i krzewów porastających linie brzegową w miejscach bezpośredniego kontaktu z wodą i zanurzonych, obecność elementów antropogenicznych, martwego drewna czy zakrzaczeń w nurcie rzeki i starorzeczach).*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *d) w przypadku dzięcioła białoszyjowego waloryzacja wskaźnika „powierzchnia siedliska” jest sprzeczna z waloryzacją wskaźnika „stopień zachowania siedliska”. Ocenę FV dla wskaźnika „stopień zachowania siedliska” proponuje się nadać w przypadku wystąpienia w obszarze >5% udziału w krajobrazie lasów i zadrzewień liściastych z ponad 5% udziałem drzew starszych niż 50 lat. (5 % powierzchni obszaru to ok. 300 ha). Natomiast ocena FV dla wskaźnika „powierzchnia siedliska” może być nadana jeżeli powierzchnia siedliska będzie większa niż 100 ha. Ponad to brak jest informacji czy przedmiotowe 100 ha dotyczy zasobności siedliska w całym obszarze Natura 2000 czy powierzchni w obrębie 2(!) zidentyfikowanych stanowisk.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do

publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *e) w przypadku jarzębatki brak jest informacji na temat metodyki oceny zaproponowanych wskaźników „powierzchnia siedliska” i „stopień zachowania siedliska”. Nie wskazano czy ocenę przytoczonych wskaźników należy przeprowadzić w odniesieniu do całego obszaru, czy do stwierdzonych stanowisk. W zaproponowanym przez Wykonawcę monitoringu gatunku podane są współrzędne geograficzne punktów monitoringowych, jednakże nie została określona powierzchnia jaką należy monitorować. Nieznane są liczebności stwierdzono w obrębie tych powierzchni – na jakiej więc podstawie będzie w przyszłych latach prowadzony monitoring? Uwagi te dotyczą szeregu innych gatunków dlatego w dalszej części zostaną pominięte.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *Dane o gatunkach ptaków zamieszczone w tabeli 2.6.3 nie zostały przedstawione zgodnie z obowiązującym schematem tj.: nazwa gatunku wraz z kodem, krótka charakterystyka, ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 na podstawie wyników raportowania i monitoringu – dane GIOŚ, stan zachowania stanowisk i siedlisk gatunku w obszarze, zagrożenia. Przedstawienie danych zgodnie z zaproponowanym przez autorów szablonu pzo schemacie jest szczególnie istotne w aspekcie przedstawienia walorów przyrodniczych i zagrożeń obszaru osobom nie posiadającym szczególnej wiedzy przyrodniczej. Wprawdzie stan zachowania gatunku*

jest zestawiony w formie tabelarycznej, jednakże oceny w postaci symboli U2, U1 i FV dla większości odbiorców jest informacją pozbawioną wartości.

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *Wniosek o usunięcie jarzębatki z listy przedmiotów ochrony.*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Ilość przytoczonych negatywnych uwag niepokoi i smuci. W ocenie LTO zespół ekspertów nie wykazał się dostateczną starannością i wiedzą przy wykonaniu tego zadania, czego efektem jest słaba jakość planu zadań ochronnych. Widoczne jest niezrozumienie problematyki ochrony ptaków w omawianym obszarze Natura 2000. Jednym z 3 najważniejszych, chroniących ptaki w dolinie Wisły. W naszej ocenie do zaistniałej sytuacji walnie przyczyniła się decyzja o nieodpowiednim - dla prawidłowej inwentaryzacji ptaków - zbyt późnym terminie przetargu.*

nie uwzględniono. Termin rozstrzygnięcia przetargu na wykonanie dokumentacji planu zadań ochronnych był spowodowany procedurami organizacyjno – finansowymi. Wykonana inwentaryzacja przyrodnicza przez zespół ekspertów, w połączeniu z materiałami publikowanymi stanowi wystarczający zakres materiału do opracowania planu zadań ochronnych, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Większość problemów dotyczących tej cennej ostojej ptasiej jest znanych od wielu lat, jednak zdajemy sobie sprawę z ich złożoności oraz konieczności reagowania na utrzymujące lub pojawiające się istotne zagrożenia. Wykonawca dokumentacji planu zadań ochronnych wykazał się wystarczającą wiedzą oraz starannością przy wykonaniu zleconego zadania, co nie oznacza braku potrzeby wprowadzania w przyszłości korekt i uzupełnień w oparciu o pozyskiwane dane monitoringowe oraz inne wiarygodne informacje napływające do organu nadzorującego ostoję.

Uwagę o treści: *Uzasadnienie ocen ogólnych dotyczących liczebności zostało oparte o stare, często nieaktualne dane (szablon pzo, sdf). Wnioskujemy o posiłkowanie się nowszymi danymi, np. Sikora i inni 2007, Wilk i inni 2010, materiały monitoringu GIOŚ.*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Z tabeli dotyczącej analizy zagrożeń wynika, że ptakom gniazdującym w dolinie obecnie zagrażają drapieżniki oraz wędkarze. Według Wykonawcy są to jedyne istniejące zagrożenia dla ptaków w obszarze. W związku z powyższym wnioskujemy o gruntowną poprawę tabeli oraz ponowne zebranie danych terenowych, które dadzą obraz faktycznych zagrożeń dla awifauny tego terenu. Podstawowymi istniejącymi zagrożeniami dla ptaków związanych z łachami w tym obszarze są naturalne procesy – powódź, rozwój turystyki – coraz liczniejsze spływy kajakowe (G01, 01.02, 01.03), zarastanie siedlisk lęgowych, sukcesja (w tym obce gatunki inwazyjne), drapieżnictwo norki amerykańskiej, presja innych gatunków ptaków, niekontrolowany wypas w okresie lęgów, polowanie. W naszej ocenie wędkarstwo nie stanowi znaczącego istniejącego zagrożenia dla ptaków. Najważniejszym potencjalnym zagrożeniem jest regulacja koryta rzeki, wydobywanie piasku lub żwiru na masową skalę itp. W przypadku pozostałych gatunków istniejące zagrożenia to m.in. wycinka drzew (niezbyt „szczęśliwie” dobrane zagrożenie dla *D.syriacus* : „J02.12.02 Tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych”), sukcesja drzew i krzewów, zmiana sposobu uprawy, wypalanie, penetracja terenu przez ludzi itp. Ponadto w odniesieniu do wykazanych zagrożeń zupełnie niezrozumiała jest sytuacja, w której zagrożenie ze strony drapieżnictwa lisa i norki amerykańskiej dla mewy czarnogłowej uznane jest za zagrożenie potencjalne, dla mewy siwej jest zagrożeniem istniejącym, a dla śmieszki nie jest zagrożeniem pomimo, że wszystkie te 3 gatunki gnieźdzą się na wspólnym stanowisku na wyspie koło Zastowa Karczmiskiego.*

częściowo uwzględniono. Zagrożenia w postaci turystyki (chodzi tu głównie o kajakarzy) było omawiane na spotkaniach Zespołu Lokalnej Współpracy i nie zostały uznane za istotne. Ponadto na podstawie posiadanej wiedzy, wykonywanej inwentaryzacji przyrodniczej w roku 2012 oraz braku zgłoszeń do organu nadzorującego omawiany obszar Natura 2000 w obszarze – nie występują zagrożenia dla przedmiotów ochrony, takie jak: regulacja koryta rzeki Wisły, wydobywanie kruszywa i piasku, nieracjonalna oraz nieuzasadniona wycinka drzew w międzywalu oraz wypalanie. Zagrożenia w postaci drapieżnictwa nie wpisano dla mewy śmieszki ze względu na dużą populację tego gatunku występującego na wyspie koło Zastowa Karczmiskiego.

Uwagę o treści: *Cele działań ochronnych w wielu przypadkach w opinii LTO nie są mierzalne, a co za tym idzie ich osiągnięcie nie będzie weryfikowalne w przyszłości. Sytuacja dotyczy głównie braku prób oszacowania powierzchni koniecznych do utrzymania siedlisk ptaków (np. zadrzewień róż, tarniny i głogu dla jarzębatki, czy starych zadrzewień dla dzięcioła średniego). W przypadku mew brak jest celu związanego z „eliminacją zagrożeń ze strony ssaków drapieżnych” pomimo, że w tym zakresie planowane są działania ochronne. Ponadto brakuje uzasadnienia w celach działań ochronnych konieczności*

prowadzenia monitoringu gatunków (np. cel: aktualizacja wiedzy na temat stanu zachowania gatunku w obszarze). Ponadto, ewidentnym błędem technicznym jest wpisywanie do tabeli 5, dziesięcioletniej perspektywy osiągnięcia właściwego stanu ochrony w przypadku gatunków, dla których za właściwy uznano stan istniejący obecnie.

częściowo uwzględniono. Określone cele zamieszczone w dokumencie zarządzenia są mierzalne. Wnioskowany o dopisanie cel: „eliminacja zagrożeń ze strony ssaków drapieżnych” zawiera się w określonym i wpisanym celu: „utrzymanie wyspy koło Zastowa Karczmiskiego w izolacji”. Wnioskowane o oszacowanie zadrzewnienia róż, tarniny i głogu czy stare zadrzewienia dotyczące takich gatunków ptaków jak jarzębatka lub dzieciół średni, nie weszły w zakres prac wykonanych w ramach projektu planu zadań ochronnych. Wymienione gatunki nie są przedmiotami ochrony w obszarze, w związku z czym nie planowano dla nich działań ochronnych. Konieczność wykonania monitoringu wynika z określonych celów dotyczących zachowania danej populacji przedmiotów ochrony. Opisany „ewidentny błąd techniczny” przez Wnioskodawcę, polegający na umieszczeniu dziesięcioletniej perspektywy osiągnięcia właściwego stanu ochrony dla gatunków, dla których przydzielono ocenę stanu zachowania FV – oczywiście poprawiono.

Uwagę o treści: *Istniejąca nieprawidłowo przeprowadzona analiza zagrożeń (a także inwentaryzacja) nie pozwala na zaplanowanie prawidłowych i skutecznych działań ochronnych dla wielu gatunków:*

- jaki sens mają spotkania informacyjne ws. popularyzacji dopłat skoro nie wyznaczono obszarów kluczowych dla ochrony siewkowców i derkacza?

nie uwzględniono. Spotkania dotyczące pakietów rolnośrodowiskowych mają na celu zachęcenie do użytkowania użytków rolnych, co spowoduje poprawę i zachowanie siedlisk dla np. derkacza oraz innych siewkowców. Wyznaczenie takich obszarów nie było przedmiotem projektu planu zadań ochronnych – wszystkie otwarte siedliska łąkowe stanowią potencjalny biotop wspomnianych gatunków.

Uwagę o treści: *Proszę ujednoczyć nazewnictwo miejsc, np. w dokumencie funkcjonują 2 nazwy dotyczące najprawdopodobniej tego samego obiektu: Wyspa Zastowska, Wyspa Gniazdkowska.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt

dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *Dlaczego Wykonawca nie zaproponował powiększenia obszaru Natura 2000 skoro w sąsiedztwie obszaru (w obrębie doliny) znajdują się stanowiska gatunków (np. sieweczka obrożna), które w istotny sposób (o ok. 40%) powiększyłyby populację w obszarze?*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Ponadto Wnioskodawca nie informował na spotkaniach Zespołu Lokalnej Współpracy o ewentualnej potrzebie powiększenia obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły. Ewentualne wnioski dotyczące zwiększenia obszaru, za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, kierowane są do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a następnie do Komisji Europejskiej.

Uwagę o treści: - *wnioskujemy o usunięcie zapisu dotyczącego budowy ścieżek przyrodniczych i 4 czatowni (dlaczego np. nie 7?) oraz stawiania tablic informacyjnych. W naszej ocenie te działania tylko wzmogą ruch turystyczny w dolinie, co jest jednym z największych istniejących zagrożeń dla ptaków. Ponadto niejasne jest określenie miejsca realizacji ww. działań na zasadzie listy działek ewidencyjnych (dotyczy działań związanych z wydaniem materiałów edukacyjnych, przygotowaniem diaporam i budową czatowni)*

nie uwzględniono. Omawiane działania w postaci zaplanowania i wytyczenia ścieżek przyrodniczych oraz postawienia tablic informacyjnych mają na celu kanalizację ruchu turystycznego. Na spotkaniach Zespołu Lokalnej Współpracy ww. działania zostały dokładnie omówione – przedstawiciel Wnioskodawcy nie wnosił sprzeciwu. W celu bardziej

obrazowego przedstawienia proponowanej lokalizacji ww. działań została sporządzona dokumentacja w postaci załącznika graficznego, przedstawiającego przykładowy przebieg ścieżek przyrodniczych oraz możliwe miejsca rozlokowania tablic informacyjnych. Zaznacza się, że jest to wstępna lokalizacja, która może ulec zmianie w wyniku prowadzonych rozmów z właścicielami lub zarządcami działek przeznaczonych pod te działania. Po złożeniu odpowiedniego wniosku istnieje możliwość wglądu we wspomnianą dokumentację. Z lokalizacji czatowni, ostatecznie po dodatkowej analizie szablonu dokumentacji planu zadań ochronnych – zrezygnowano.

Uwagę o treści: - *popieramy wydawanie materiałów edukacyjnych dystrybuowanych wśród turystów odwiedzających ten teren (koniecznie z instrukcją jak zachować się podczas splotu itp., „obowiązkowo” dostępne w niedawno zmodernizowanych przystaniach rzecznych w Puławach, Kazimierzu Dln. i Janowcu).*

uwzględniono. W ramach planowanych akcji informacyjnych kierowanych do użytkowników rzeki Wisły (zwłaszcza turystów) przewiduje się różnorodne formy przekazywania wiedzy na temat zagrożeń stwarzanych przez turystykę oraz sposób ich ograniczania. W okresie wiosennym oraz letnim akcje informacyjne będą skierowane szczególnie do użytkowników przystanii turystycznych. Jesteśmy przekonani, że do działań włączą się również członkowie organizacji ekologicznych.

Uwagę o treści: - *należy rozważyć czy niektóre najcenniejsze odcinki rzeki winny być wyłączone z żeglugi w okresie lęgowym ptaków,*

nie uwzględniono. Przepisy dotyczące żeglugi śródlądowej regulowane są przez odrębne zapisy prawne. Plan zadań ochronnych nie jest właściwym dokumentem do wprowadzania wnioskowanych zmian. Zgodnie z Ustawą z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz.U. z 2013 r., poz. 1458) rzeka Wisła stanowi ogólnodostępny ciek wodny. W ramach projektu planu zadań ochronnych planowane są działania ochronne mające na celu ochronę miejsc lęgowych przez penetracją ludzi. Ewentualna korekta szlaku żeglownego jest również możliwa, po uzgodnieniu z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Warszawie, w przypadku wpłynięcia wniosków dotyczących konkretnych lokalizacji zmian.

Uwagę o treści: - *popieramy coroczne oznakowanie istniejących kolonii na łachach (np. napis „Kolonie lęgowe ptaków. Wstęp wzbroniony”) oraz wnioskujemy wprowadzenie monitoringu w sezonie lęgowym na zasadzie patroli zwłaszcza w pobliżu miejsc dużej koncentracji turystów (Kłudzie, Braciejowice, Józefów nad Wisłą, dolina Wisły od Zastowa Karczmiskiego do Kazimierza Dln.),*

częściowo uwzględniono. Wprowadzenie patroli nie wydaje się możliwe w obecnym systemie prawnym i organizacyjnym ochrony środowiska w Polsce. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. W konsekwencji każdy podmiot

obowiązany jest uwzględniać na co dzień zasady ochrony przyrody. Ograniczenia dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody (zakazy) zawarte są w akcie rangi ustawowej. Kwestie nadzoru nad właściwym funkcjonowaniem danego terenu (w zależności od charakteru terenu oraz dziedziny regulacji prawnych) stanowią statutowy obowiązek poszczególnych organów. Świadek naruszenia obowiązujących przepisów prawa ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia wykroczenia.

Uwagę o treści: - walka z norką amerykańską nie może być ograniczona tylko do odłowu dorosłych osobników. Zgodnie z prawem można to robić ale tylko poza sezonem lęgowym ptaków, w trakcie którego norki bez przeszkód mogą wyrządzać szkody w koloniach ptaków. Konieczny jest monitoring obecności tego drapieżnika i na najcenniejszych stanowiskach stosowanie grodzenia pastuchem elektrycznym co wg. doświadczeń ornitologów badających ptaki nad Wisłą jest jedyną skuteczną metodą ochrony przed tym drapieżnikiem. Natomiast kuriozalnym pomysłem jest „całodzienne dozоровanie kolonii przez ustanowionych do tego celu i przeszkolonych strażników”. Ilu strażników zaplanowano do pilnowania 8 ha wyspy z 6 tys. gniazd ptaków? Ponadto, w związku z dużą rangą problemu drapieżnictwa norki amerykańskiej, zadanie mające na celu eliminację lub ograniczenie jej oddziaływania powinno zostać w planie zadań ochronnych opisane bardziej szczegółowo, łącznie z podaniem częstotliwości odłowów i zaplanowaniem monitoringu jego skuteczności. Wątpliwości budzi też proponowany odłów lisów w pułapki żywołowne.

- zaplanowane działania ochronne dla Krowiej Wyspy są w naszej ocenie nieodpowiednie. Przez ostatnie lata zaproponowany w szablonie pzo model użytkowania był wdrażany na wyspie, jednakże nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Kilka sztuk kóz pasło się na wyspie praktycznie bez żadnej kontroli. Znane są przypadki, kiedy zwierzęta tratowały znieśienia sieweczek i rybitw. W naszej ocenie konieczna jest modyfikacja zaplanowanych działań. W pierwszym roku obowiązywania planu istniejąca roślinność powinna zostać wykoszona mechanicznie pod koniec sezonu lęgowego. Obsada wypasanych zwierząt powinna być większa niż obecnie.

Wypas powinien rozpocząć się wcześniej w obsadzie 0,5 DJP/ha do 15 lipca, a po 15 lipca powinien być bardziej intensywny (1-2 DJP/ha) tak, aby skutecznie ograniczyć wysokość roślinności zielnej. Wypas powinien być kwaterowy pod kierunkiem ornitologa, który wyznaczy powierzchnie „bezpieczne” dla ptaków. Dodatkowo należy obserwować skuteczność wypasu i ewentualnie wprowadzić modyfikacje łącznie z wykaszaniem niedojadów. Wypasane użytki zielone muszą zostać odgrodzone od plaży tak, aby uniemożliwić zwierzętom niszczenie gniazd na łachach. Ponadto w szablonie brakuje wskazania podmiotu odpowiedzialnego za przedmiotowe zadanie oraz szacunku związanych z nim kosztów. W opinii LTO wskazane jest również zaplanowanie monitoringu realizacji zadania polegającego na poprawie warunków lęgowych ptaków poprzez wypas zwierząt gospodarskich na wyspach.

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: - w jakim celu inwestować 100 tys. zł na „przebudowę budowli korytowych,

polegającą na obniżeniu poziomu budowli o 1 m na odcinku 3 m na wyspie koło Zastowa Karczmiskiego”? W naszej ocenie ostrogi są w tak złym stanie technicznym, że nie ma zagrożenia połączenia wyspy z brzegiem. Dlaczego analogicznych działań nie zaplanowano na innych stanowiskach zlokalizowanych na łachach w korycie rzeki?

uwzględniono. Proponowane działanie ochronne było wnioskiem Towarzystwa Ochrony Przyrody. Po przeanalizowaniu powtórnym, uwadze Wnioskodawcy oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – zdecydowano zrezygnować z omawianego działania.

Uwagę o treści: *- wnioskujemy o uwzględnienie w działaniach ochronnych walki z sukcesją (usuwania krzewów, koszenia, wypas - w tym ich promocja) na wszelkich pozostałych w dolinie obszarach otwartych, jak np.: pastwiska i łąki koło Annopola, Popowa, Józefowa nad Wisłą, Solca nad Wisłą, Zastowa Karczmiskiego, Lucimii itp.*

częściowo uwzględniono. Wszelkie działania ochronne związane z ograniczeniem sukcesji zostały zawarte w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Sporządzana jednocześnie dokumentacja planów zadań ochronnych dla obydwu obszarów pozwoliła dobrać działania ochronne – spójnie dla przedmiotów ochrony wyznaczonych w obydwu obszarach.

Uwagę o treści: *W kwestii monitoringu wnosimy o uproszczenie przyjętego modelu. Podawanie koordynatów pojedynczych łach i wysp w dynamicznie zmieniającej się dolinie, mając dodatkowo na uwadze 10 letni okres, mija się z celem. Wnioskujemy o coroczny monitoring rybitw, mew, sieweczek, ostrygojada (zgodnie z przyjętą metodyką - sptyw). W przypadku dzięciołów, derkacza, zimorodka oraz nurogęsia raz na 3 lata (zgodnie z odpowiednią przyjętą metodyką - sptyw lub kontrola połączona ze stymulacją). Monitoring należy przeprowadzić na odcinku od mostu w Annopolu do Kazimierza Dln. Bezasadnym wydaje się być monitoring jarzębatki i dzięcioła białoszyjnego z częstotliwością co 2 lata. Stanowiska tych gatunków nie ulegają zazwyczaj zbyt dynamicznym przemianom, a ich populacje z reguły są stabilne. W celu uzyskania mierzalności i możliwości porównania wyników monitoringu na przestrzeni lat, musi on być prowadzony w oparciu o konkretnie zwaloryzowane parametry, opracowane z uwzględnieniem specyfiki konkretnych gatunków, a nie o tzw. „ocenę ekspercką”. Metodyka monitoringu powinna zostać opracowana przed rozpoczęciem prac terenowych prowadzonych w ramach pzo lub jej opracowanie powinno zostać zapisane jako jedno z działań ochronnych.*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Niezrozumiałe są zapisy umieszczone w tabeli 7, w kolumnie „cel działań ochronnych” Przykładowo: jak na realizację celu: " Utrzymanie wyspy koło Zastowa Karczmiskiego w izolacji" ma wpłynąć monitoring populacji i siedliska mewy czarnogłowej?*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie. Zapisy zostały uszeregowane.

Uwagę o treści: *Zapisy w tabeli dotyczącej wskazań do dokumentów planistycznych powinny być daleko bardziej szczegółowe. W naszej ocenie nie mogą się opierać tylko na podanej formule. Powinny się tu znaleźć zapisy dopuszczające lub ograniczające zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia, jak np.: ewentualne regulacje koryta rzeki, plany wydobywania żwiru lub piasku, usuwanie drzew i krzewów, plany rozwoju turystyki itp. Wnioskujemy o utrzymanie 5 km strefy buforowej wokół granic obszaru wolnej od inwestycji w turbiny wiatrowe.*

częściowo uwzględniono. Dokonano korekty zapisów dotyczących wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, poprzez redukcję zapisów umieszczonych w innych aktach prawnych. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Dodawanie nowych zapisów dotyczących: ewentualnych regulacji koryta rzeki, planów wydobywania żwiru lub piasku, usuwania drzew i krzewów, planów rozwoju turystyki itp. - nie ma uzasadnienia.

Uwagę o treści: *W proponowanym brzmieniu nowego SDF znajdują się sprzeczne informacje na temat rangi obszaru dla płaskonos, tj: „...w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje płaskonos, nurogęś i zimorodek” oraz „płaskonos – ocena ogólna D. W obszarze gniazduje 8-10 par, co stanowi to 0,4-0,6% populacji krajowej...”*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona

społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagę o treści: *W proponowanym brzmieniu nowego SDF znajduje się informacja o braku szacunków liczebności gatunku na terenie kraju. Pierwsze szacunki liczebności gatunku pojawiły się już w 2007 roku (Chyralecki, Sikora 2007) – liczebność populacji oceniono na 1000-2000 osobników.*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

2. **Towarzystwo Ochrony Przyrody – uwagi wniesione mailem z dnia 08 listopada 2013 r., data pisma: 07 listopada 2013 r., znak pisma: brak.** Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *Odnosnie rozdz. (tabeli) 4 „Analiza zagrożeń” – lista zagrożeń, zarówno potencjalnych jak i istniejących jest zdecydowanie nie wyczerpująca – tym samym nie oddająca stanu aktualnego panującego w OSO, jak również prognozowanych w nim niekorzystnych zmian, które były zdiagnozowane w trakcie prac nad omawianym projektem pzo. Przykładowo – w zagrożeniach istniejących brakuje – w odniesieniu do większości z gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony i gniazdującymi w międzywalu omawianego odcinka Wisły bezpośrednio na ziemi (np. na wyspach) lub nisko nad nią:*

- L 08 – powódź (jako proces naturalny), o czym świadczy np. wiosenno – letnia powódź na Wiśle w 2010r., która zniszczyła wtedy wszystkie lęgi gniazdujących w międzywalu tej rzeki mew i rybitw,
- C 01.01 – wydobywanie piasku i żwiru – w czynnej piaskarni w gminie Annapol,
- G 01 – sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze – np. pojazdy zmotoryzowane (quady i motocykle terenowe) – G 01.03, jazda na pojazdach niezmotoryzowanych (G 01.02), motorowe sporty wodne (G. 01.01.01) i nie motorowe sporty wodne (G 01.01.02) – gdyż załogi jednostek pływających po Wiśle często wychodzą z łodzi na

piaszczyste wyspy tej rzeki w celu odpoczynku, także w miejscach masowego gniazdowania mew i rybitw – co drastycznie płoży te ptaki,

- D 01.05 – mosty, wiadukty – budowa mostu drogowego w Kamieniu w ciągu drogi wojewódzkiej 747, aktualnie realizowana, która zagraża tamtejszej kolonii rybitw rzecznych (w decyzji środowiskowej Burmistrza Bełżyc jest przewidziana kompensacja przyrodnicza w postaci stworzenia sztucznego siedliska lęgowego dla tego gatunku – barki, co pominięte zostało w projekcie pzo),

- J 02. 12.02 – tamy i ochrona przeciw-powodziowa w śródlądowych systemach wodnych (np. modernizacja istniejących obwałowań w Dolinie Opolskiej i związanych z nimi systemów regulacji hydrotechnicznych w strefie korytowej rzeki. Ponadto w miejscowości Słupia Nadbrzeżna (gm. Tartów, woj. świętokrzyskie) – planowana jest odbudowa pięciu ostróg (tam poprzecznych), która zagraża powstałej tam niedawno kolonii lęgowej 30 par rybitw rzecznych.

- H01.05 – Związane z rolnictwem i leśnictwem rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych – np. spływy związków azotowych z pól – nieuwzględnione, pomimo iż wiadomo z analiz na punktach pomiarowych WIOŚ w Lublinie iż wody Wisły Środkowej mają wciąż znacząco podwyższoną trofię – co może, np. wpływać na bazę pokarmową ptaków rybożernych (zimirdek, rybitwy),

- K03.02 – Pasożytnictwo – mewy i rybitwy wysiadujące na gniazdach, jak również świeżo wyklute młode tych ptaków nękanie są w niektórych latach inwazyjnymi pojavami meszek – co powoduje porzucanie lęgów i/lub śmierć małych piskląt tych gatunków,

- G01.05 – „Lotniarstwo, szybownictwo, parolotniarstwo i baloniarstwo” – już obecnie mające miejsce w dolinie Wisły Środkowej w okolicy Kazimierza Dolnego nad Wisłą, także w okresie lęgowym,

- G05 – „Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka” – np. fotografia przyrodnicza dotycząca fotografowania ptaków w trakcie ich lęgów, obrączkowanie piskląt mew i rybitw w ich koloniach, które może spowodować zagubienie się młodych od ich pary rodzicielskiej i schwytywanie przez drapieżnika, bądź rozdziobanie przez inne pary lęgowe gniazdujących mew i rybitw – zdarzenia tego typu miały nieraz miejsce na tak zwanej „Wyspie Lucimskiej” (Zastów Karczmieński),

F03.01 – „Polowania” – dotyczy ono nie tylko formalnie gatunków łownych (nie chronionych w omawianym OSO), lecz także innych – które wskutek nich są płożone (np. mewy i rybitwy) – np. w trakcie ich wędrówek szlakiem Wisły na zimowiska, poczynając od drugiej połowy sierpnia. Należy pamiętać także ich strzelanie do ptaków łownych z użyciem ołowianego śrutu (zamiast – śruciny z tworzywa sztucznego) zwiększa zanieczyszczenie środowiska wodnego tym toksycznym, kumulującym się w osadach dennych metalem,

D03.01.02 – Pirsy, przystanie turystyczne (np. nowo wybudowana przystań w Janowcu, rozbudowana przystań w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą) lub mola – tego typu „małe” bazy sprzętu żeglugowego generują nie podlegający żadnym rygorom ruch małych jednostek wodnych (turystycznych); uczestnicy tego typu żeglugi płożają ptaki nie tylko w ich okresie lęgowych, lecz także w miejscach spoczynku i żerowania w trakcie wędrówek – czego klasyczny przykład można spotkać w rezerwacie ornitologicznym „Krowia Wyspa”, położonym w omawianym pzo.

nie uwzględniono. Działalność erozyjna i akumulacyjna pozwala na odtwarzanie siedlisk kluczowych gatunków ptaków oraz kształtowanie płatów niektórych siedlisk. W szczególności w warunkach wód wysokich i wezbraniowych odtwarzają się niektóre z

siedlisk. Pomimo okresowych strat w lęgach, populacje ptaków bytujące w korycie Wisły – są stabilne w wieloleciu.

Przy obecnym poziomie intensywności wydobywanie piasku oraz żwiru nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.

Nie obserwuje się wzmożonego ruchu turystycznego w dolinie Wisły (w tym turystyki lub sportów wodnych). Okresowo większa ilość jednostek pływających pojawia się jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie Kazimierza Dolnego oraz Puław. Większe jednostki, ze względu na stany wody w okresie letnim, w ogóle nie opuszczają tego obszaru. Zapobieganie płoszeniu ptaków w okresie lęgowym znacznie łatwiej będzie osiągnąć w wyniku odpowiednich działań edukacyjnych wśród turystów, niż w wyniku działań o charakterze represyjnym. Wykorzystane zostaną do tego nowe przystanie, gdzie będzie można dotrzeć bezpośrednio do turystów wodnych i wędkarzy. Nie można z góry zakładać złej woli tej grupy użytkowników Wisły, możliwy jest natomiast brak wiedzy oraz bieżących informacji.

Problem niszczenia cennych przyrodniczo obszarów przez kłady ma charakter ogólnopolski i w takiej skali musi być rozwiązany (próby wprowadzenia niezbędnych regulacji prawnych na razie się nie powiodły). W dolinie Wisły problem ma na ogół charakter incydentalny choć lokalnie może być uciążliwy.

Raport Oceny Oddziaływania na Środowisko dla wymienionego w uwagach przedsięwzięcia budowy miasta w Kamieniu oraz Decyzja o Środowiskowych Uwarunkowaniach nie zidentyfikowała znaczącego, szkodliwego oddziaływania (zagrożenia) dla ptaków, zwłaszcza przy zastosowaniu w projekcie działań minimalizujących. Działania te mają na celu minimalizację zagrożeń pojawiających się w wyniku inwestycji i stworzenie nowych miejsc lęgowych dla ptaków.

Ustanowienie i realizacja planów zadań ochronnych nie wyklucza przedsięwzięć niezbędnych dla ochrony przeciwpowodziowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami podlegają one procedurze ocenowej w ramach oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Wymienione w uwadze istniejące budowle hydrotechniczne planuje się odbudować lub zmodernizować, a nie tworzyć od nowa.

Brak jest podstaw (publikowanych źródeł oraz posiadanych informacji) do stwierdzenia, że odnotowane w Wiśle poziomy biogenów są szkodliwe dla gatunków rybożernych. W porozumieniu z zespołem ekspertów biorących udział w sporządzaniu dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006, w czasie realizowanej inwentaryzacji przyrodniczej w 2012 r. nie stwierdzono zagrożenia w postaci pasożytnictwa. Problem nie był poruszany również w czasie spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy.

Należy również dodać, że nie potwierdzono występowania takich zagrożeń jak: lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo lub np. fotografia przyrodnicza. Wspomniane działania jeżeli występują – są incydentalne.

Konkretne przypadki polowania na gatunki chronione, umyślne niepokojenie lub niszczenie lęgów nie są nam znane. Jeśli takie przypadki występowały w przeszłości i proceder ten trwa nadal, stanowi on przestępstwo i podlega ściganiu jako łamanie ustawy o ochronie przyrody, niezależnie od zapisów planu zadań ochronnych. Zanieczyszczenie wód rzeki Wisły śrutem jest znikome i nie jest zagrożeniem dla ptaków.

Uwagę o treści: Poważnym nieporozumieniem jest również brak zdiagnozowania jakichkolwiek zagrożeń dla mewy śmieszki (A 179) – co podano na str. 118 i 121 ocenianego projektu pzo. Gatunkowi temu zagrażają – przykładowo – powodzie rzeki, jak i drapieżnictwo ze strony lisa i norki amerykańskiej – jak i pozostałym kolonijnie gniazdującym gatunkom „wyspowym” (np. mewa siwa, czy też rybitwy).

O słuszności powyższych uwag, dotyczących tabeli w rozdz. 4 świadczy – w sposób oczywisty – fakt iż znaczna część z tych wyżej wymienionych zagrożeń, tam nieuwzględnionych – została ujęta (uwzględniona) w innym miejscu ocenianego pzo – w proponowanych zapisach zmodyfikowanego SDF dla OSO „Małopolski Przełom Wisły” (str. 184-186).

nie uwzględniono. Liczebność śmieszki w kolonii na wyspie w okolicach Zastowa Karczmiskiego fluktuuje w granicach 5100 – 7100 par. Presja drapieżników dotyczy niewielkiego ułamka populacji stwierdzonej w obszarze, w związku z czym nie zakwalifikowano tego działania ze strony drapieżników jako zagrożenie istniejące lub potencjalne dla przedmiotu omawianego ochrony. Duża kolonia śmieszki pozwala na zmniejszenie zagrożenia dla pozostałych gatunków ptaków gniazdujących w sąsiedztwie kolonii.

Uwagę o treści: Rozwinięcie szczegółowego celu ochrony dla każdego z omawianych gatunków „wyspowych” (mewy, rybitwy i sieweczki) – polegającego na „utrzymanie procesów kształtujących obecną morfologię koryta – czyli roztokowego charakteru rzeki” z podaniem zastrzeżenia – cytuję: „o ile nie zagraża to trwałości urządzeń ochrony przeciwpowodziowej lub nie stwarza zagrożenia powodziowego” - prowadzi do sytuacji iż w przypadku takiego konfliktu interesów (ochrona przeciwpowodziowa a ochrona przedmiotu ochrony omawianego OSO, którego dotyczy projekt pzo) cele te nie będą mogły zrealizowane. Zaistnienie takiej sytuacji powinno być również przewidziane w projekcie pzo – z podaniem sposobów jej rozwiązania – np. poprzez zastosowanie kompensacji przyrodniczej, polegającej na budowie i utrzymaniu w strefie korytowej Wisły sztucznych siedlisk lęgowych dla mew i rybitw w postaci wysp (barek służących jako zastępcze siedlisko lęgowe). Wnosi się, aby taka ewentualność w konkretnych lokalizacjach, gdzie wspomniany powyżej konflikt może wystąpić była w projekcie pzo zdiagnozowana i opisana – z podaniem konkretnych wskazań dla wymienionej (lub innego – również skutecznego) sposobu takiej kompensacji.

nie uwzględniono. Nie ma jednoznacznych badań w jakim stopniu poszczególne rozwiązania ochrony przeciwpowodziowej obniżają stan ochrony gatunków będących przedmiotami ochrony. W związku z tym każda sytuacja powinna być rozpatrywana indywidualnie. Inwestycje przeciwpowodziowe planowane/prowadzone na terenie obszarów Natura 2000 podlegają ocenie w procedurze oceny oddziaływania na środowisko lub ocenie oddziaływania na obszar Natura 2000. W razie potrzeby prowadzone powinny być działań minimalizujące lub kompensujące.

Uwagę o treści: Uwaga szczegółowa – wskazanie na str. 123 projektu pzo iż populacja rybitwy rzecznej w stanie FV powinna być nie niższa niż 300 par lęgowych, wobec danych iż dotychczasowy monitoring wykazał gniazdowanie w ostatnich latach w omawianym OSO 370-450 par tego gatunku (patrz – str. 177) jest zdaniem TOP nieprawidłowe – z powodu istotnego zaniżenia minimalnego progu populacyjnego dla tego gatunku. Towarzystwo postuluje w tej sytuacji aby liczebność ta została określona na „co najmniej 380 par lęgowych rybitw rzecznych”. Nie można bowiem dopuścić do sytuacji gdy będzie tolerowany istotny

spadek populacji rybitw – poniżej stanu odniesienia do wykazanego dla tego ptaka minimum 370 par lęgowych. Taki sposób rozumowania przyjęto również dla pozostałych gatunków ptaków chronionych w omawianym OSO (np. rybitwa białoczarna – minimalna liczebność dla stanu FV – 100 par, przy minimalnej liczebności faktycznej wykazanej w ostatnich latach – również 100 par).

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *TOP zgłasza uwagę iż miejsca realizacji postulowanych w tym rozdziale działań ochronnych – podanej poprzez wymienienie działek geodezyjnej ewidencji gruntów są nieadekwatne do zakresu tych działań. Np. wskazano wytyczenie i oznakowanie ścieżek przyrodniczych w liczbie 7 praktycznie na wszystkich działkach międzywala Wisły w OSO, analogicznie – dla tak wielkiej liczby działek zalecono 4 czatownie. Zdaniem Towarzystwa tego typu zabiegi, mające zresztą bardziej charakter edukacji ekologicznej, niż ochrony czynnej gatunków chronionych w OSO – powinny być zlokalizowane w projekcie pzo dokładnie. Tylko wtedy będzie można mieć pewność, że – przykładowo – ścieżka nie będzie przeprowadzona w bliskim sąsiedztwie kolonii lęgowej ptactwa, czy też w rezerwacie przyrody, w którym nie została ona przewidziana. Określono również – w sposób niezrozumiały konieczność ustawienia tablic informujących o obiekcie (???? – czy chodzi tu o omawiany OSO – przecież obszar sieci Natura 2000 trudno nazwać „obiektem” – bez wyjaśnienia tego chyba niefortunnego skrótów myślowego), zagrożeniach i zakazach (jakich zakazach – przecież w OSO obowiązuje tylko jeden ustawowo obowiązujący zakaz – nie pogarszania stanu przedmiotów ochrony!).*

częściowo uwzględniono. W czasie spotkań utworzonego Zespołu Lokalnej Współpracy zaproponowano przykładową liczbę i lokalizację ścieżek przyrodniczych, czatowni oraz tablic informacyjnych. Ścieżki przyrodnicze proponuje się przeprowadzić po polnych oraz gminnych drogach, tak aby nie naruszać własności prywatnej ich właścicieli. W czasie wyznaczania ścieżek powinny być też przeprowadzone ustalenia z zarządcami ww. dróg. Instalacja tablic informacyjnych oraz wytyczenie ścieżek ma na celu poszerzenie świadomości społeczeństwa na temat cennych elementów chronionych w dolinie Wisły oraz odpowiednie skanalizowanie ruchu turystycznego, tak aby nie generował on potencjalnego zagrożenia dla przedmiotów ochrony. W celu bardziej obrazowego przedstawienia proponowanej lokalizacji ww. działań został sporządzony załącznik przedstawiający przykładowy przebieg ścieżek przyrodniczych oraz możliwe miejsca rozlokowania tablic informacyjnych. Z lokalizacji czatowni ostatecznie po dodatkowej analizie szablonu dokumentacji planu zadań ochronnych – zrezygnowano. Zaznaczamy jednak, że organ stanowiący nadzór nad obszarem Natura 2000 może dokonać zmiany przebiegu trasy ścieżek przyrodniczych. Sformułowanie „obiekt” zostało użyte nieprawidłowo. Zalecenia jakie winny znaleźć się na tablicach winny być uszczegółowieniem ograniczeń jakie powinny być wprowadzone, np. informacje o nie przybijaniu i biwakowaniu na wyspach w okresie lęgowym, o nie wypalaniu traw itp.

Uwagę o treści: *Ponadto wydanie folderów, przygotowanie diaporam i innych materiałów audiowizualnych, jak również ich późniejsze wykorzystanie (dystrybucję) – zlokalizowane w omawianym projekcie pzo w .... samym międzywale Wisły – a nie na terenach zamieszkałych przez lokalną społeczność jest poważnym nieporozumieniem, świadczącym o tym iż znaczną część ocenianego rozdziału 6 w projekcie pzo potraktowano wybitnie „mechanicznie” – co świadczy o braku profesjonalizmu zespołu autorskiego, a następnie pracowników tut. RDOŚ –*

redagujących końcowo ten dokument. Dodatkowo TOP podkreśla, że część lokalizacji, dla których przewidziano te działania znajduje się na terenie właściwym dla RDOŚ w Kielcach i RDOŚ w Warszawie – czyli organów ochrony środowiska, dla których pomimo ich częściowej właściwości miejscowej w omawianej OSO nie przewidziano do realizacji żadnych wskazanych w ocenianym projekcie pzo zadań.

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym, wnioskowanym zakresie.

Uwagę o treści: *TOP wnioskuje także – mając na uwadze szerokie rozumienie pojęcia „działania ochronne”, używane w omawianym rozdziale 6 modułu C projektu pzo – aby działania te uzupełnić o ustanowienie przez RDOŚ w Lublinie, w porozumieniu z RDOŚ w Kielcach lub z RDOŚ w Warszawie dalszej ochrony rezerwatowej (rezerwatów ornitologicznych) – gdyż jedyny, najmniejszy na całej Wiśle rezerwat tego typu, ustanowiony dotychczas w omawianym OSO („Krowia Wyspa”) nie zapewnia skutecznej ochrony głównych kompleksów piaszczystych wysp, na których znajdują się od dawna tam istniejące kolonie lęgowe mew i rybitw – gatunków dla których utworzono ten OSO. Towarzystwo postuluje więc uwzględnienie (= wskazanie potrzeby) w projekcie pzo ustanowienia trzech następujących rezerwatów przyrody – których dokumentacje zostało już dawno opracowane (lecz wciąż są aktualne), jak również wskazano je wśród wykorzystanych źródeł wiedzy w omawianym projekcie pzo:*

- „Łachy Annpolskie” – woj. lubelskie i woj. świętokrzyskie,
- „Wyspy Kaliszańskie” – woj. lubelskie, mazowieckie i świętokrzyskie,
- „Wyspy Gniazdowskie” (= „Wyspa Lucimska”) – woj. mazowieckie i woj. lubelskie.

TOP podkreśla, że tego typu działanie ochronne było zalecone przez dwóch specjalistów na etapie sporządzania projektu pzo – niżej podpisanego dr Wiesława Nowickiego oraz pracowniczkę TOP – mgr inż. Joannę Nowak, którzy byli konsultantami naukowymi ocenianego projektu, wynajętymi przez jego Wykonawcę spółkę EKKOM i nie zgłoszono do niego zastrzeżeń w trakcie wcześniej przeprowadzonych konsultacji społecznych.

nie uwzględniono. Wyznaczenie nowych form ochrony przyrody, takich jak wnioskowane rezerваты, podlega oddzielnym procedurom prawnym określonym w ustawie o ochronie przyrody.

Uwagę o treści: *Uwaga szczegółowa – TOP wnosi na przesunięcie terminu rozpoczęcia wypasu w ustalonych w ocenianym projekcie pzo lokalizacjach – z dnia 15 lipca na dzień 1 sierpnia – gdyż w warunkach omawianego OSO istotna część powtarzanych po utracie lęgów mew i rybitw trwa jeszcze (na etapie opieki nad pisklętami) w drugiej połowie lipca.*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym, wnioskowanym zakresie.

Uwagę o treści: *Ponadto Towarzystwo wnosi, aby w omawianym rozdziale wprowadzić zalecenie przesunięcia rozpoczęcia w omawianym OSO polowań na ptaki (na tak zwane „dzikie” kaczki) – z dnia 15 sierpnia na 1 września – przez co uniknie się płoszenia mew, rybitw i siewczek związanego z polowaniami na inne gatunki ptactwa wodnego – przynajmniej w początkowej fazie wędrówek (przelotów) tych ptaków. Zdaniem TOP można to osiągnąć poprzez podjęcie stosownego dialogu z kołami PZŁ, posiadającymi obwody*

łowieckie w OSO „Małopolski Przełom Wisły” – czego dotychczas RDOŚ w Lublinie nie próbował zrobić.

nie uwzględniono. Zgodnie z posiadaną wiedzą polowania wymienione przez Wnioskodawcę są incydentalne i nie wpływają negatywnie na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006.

Uwagę o treści: Postulowana – o wyłącznie „kosmetycznym” znaczeniu - przebudowa budowli regulacyjnych, wskazany na str. 148 dla dwóch kompleksów wysp z koloniami lęgowymi gatunków wyspowych (Wyspa Lucimska i Krowia Wyspa) - poprzez obniżenie rzędnej wskazanych budowli hydrotechnicznych o 1 metr wyłącznie na ich długości 3 metrów – jest – w świetle doświadczeń w stosowaniu tego typu „proekologicznych” rozwiązań na Wiśle Środkowej – całkowicie NIE WYSTARCZAJĄCA i nie przyniesie oczekiwanych efektów wzmocnienia, a nawet utrzymania zagrożonej wskutek istnienia tych budowli izolacji omawianych wysp od prawego (lubelskiego) brzegu. Świadczy o tym – przykładowo – brak skuteczności takiego rozwiązania zastosowanego w przeszłości w OSO „Dolina Środkowej Wisły” w miejscowości Tyrzyn Dworski (poniżej Dębłina), gdzie tak wąsko wykonany przelew uległ wypełnieniu wskutek „pracy” nurtu rzeki, blokowanego przez budowle poprzeczne. Zmiana polegająca na odstąpieniu od jedynie skutecznego – radykalnego rozwiązania problemu zanikającej izolacji omawianych wysp od łądu poprzez kompleksową przebudowę całego tamtejszego układu regulacyjnego (rozbiórka budowli poprzecznych wraz z budową równie skutecznych co zlikwidowane umocnień bezpośrednich brzegu), który był wskazany na etapie sporządzania omawianego pzo i jego konsultowania ze społeczeństwem – stanowi, obok zaniechania z zapisu dotyczącego rozwoju ochrony typu konserwatorskiego w OSO – kolejny przykład psucia poprawnie opracowanego projektu ocenianego dokumentu.

uwzględniono. Proponowane działanie ochronne wnioskowane przez Wnioskodawcę zostało usunięte. Po przeanalizowaniu powtórnym, uzasadnionej uwadze Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – zdecydowano zrezygnować z omawianego działania.

Uwagę o treści: TOP wskazuje iż w tabelce omawianego rozdziału niestusznie założono iż rozpatrzenie wpływu przedsięwzięć na przedmioty ochrony w OSO oraz na integralność obszaru i spójność sieci Natura 2000 może nastąpić wyłącznie – cytując: „na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji” (tych przedsięwzięć). W ten sposób – zapewne bez świadomości tego faktu - ograniczono podane wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych wyłącznie w odniesieniu do przedsięwzięć z tak zwanych I oraz II grupy „ocenowej” – o których jest mowa w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008r., Nr 199, poz. 1227, z późniejszymi zmianami). Tym samym zostały pominięte wszystkie pozostałe przedsięwzięcia, wskazane w szczególności w art. 96 ust. 2 wymienionej ustawy, których oddziaływanie na OSO powinno być zidentyfikowane zgodnie z procedurą wskazaną w Dziale V rozdziale 5 przytoczonej ustawy. TOP wnosi także aby w ustalenia planistyczne zawarte w omawianym rozdziale 8 rozszerzyć o podanie szczegółowych lokalizacji projektowanych na terenie OSO trzech rezerwatów przyrody (ornitologicznych), o których była już mowa wcześniej w niniejszym piśmie Towarzystwa.

nie uwzględniono. Dokonano korekty zapisów dotyczących wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, poprzez redukcję zapisów umieszczonych w innych aktach prawnych. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Wyznaczenie nowych form ochrony przyrody, takich jak wnioskowane Rezerваты, podlega oddzielnym procedurom prawnym określonym w ustawie o ochronie przyrody.

3. **Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Lublinie – uwagi wniesione pismem z dnia 07 listopada 2013 r., data wpłynięcia: 12 listopada 2013 r., znak pisma: BDSPB03-69113-07/WPROW-JS/13.** Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *Po zapoznaniu się z dokumentacją projektu PZO stwierdzono brak podziału na działania obligatoryjne i fakultatywne. W załączniku 5. Działania nie pokrywają się dopuszczalne obciążenia DJP/ha z programem rolno środowiskowym*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

4. **Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie – uwagi wniesione pismem z dnia 07 listopada 2013 r., data wpłynięcia: 13 listopada 2013 r., znak pisma: ZKP-400/243/13.** Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *Załącznik nr 3 do zarządzenia – identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń – zagrożenie potencjalne dla rybitwy rzecznej to – regulowanie koryt rzecznych i zmiana składu gatunkowego (sukcesja drzew i krzewów). Natomiast opis zagrożenia to rabowanie łęgów, niekiedy także zabijanie osobników dorosłych głównie przez lisa i norkę. Wydaje się być błędna i dotyczy drapieżnictwa.*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Działania ochronne – jako działania została skazana – przebudowa budowli korytowych, polegająca na obniżeniu poziomu o 1m. Obniżenie budowli o 1m jest niedopuszczalne – bez dokonania opracowań. Brak ich utrzymywania i odbudowy spowodowało by przerwanie wałów i zmniejszenie bezpieczeństwa powodziowego.*

uwzględniono. Proponowane działanie ochronne było wnioskiem Towarzystwa Ochrony Przyrody. Po przeanalizowaniu powtórny, uzasadnionej uwadze Wnioskodawcy oraz Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego – zdecydowano zrezygnować z omawianego działania.

Uwagę o treści: *W PZO nie powinno być zakazów.*

uwzględniono. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” określają zapis proponowanych zadań jako czynność do wykonania. Działania dotyczyć mogą np.: wykonania określonych czynności ochrony czynnej, wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, czy też utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków. W związku z powyższym, wszystkie działania określone jako zakazy zostały usunięte z Zarządzenia planu zadań ochronnych.

Uwagę o treści: *Na obszarach N2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służącym bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.*

uwzględniono. Jak słusznie zauważył Wnioskodawca, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody – na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Uwagę o treści: *Przy zadaniach ochronnych powinna być uwzględniana przynależność wód do poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich, ustanowionych rozporządzeniem dyrektora RZGW.*

uwzględniono. Zaplanowane działania ochronne nie ograniczają działalności obwodów rybackich. Przynależność poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich była brana pod uwagę. W czasie konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi, dotyczące ewentualnego naruszenia obwodów rybackich.”

Uwagę o treści: *Ustalenia PZO nie powinny naruszać praw użytkowników poszczególnych obwodów rybackich. PZO powinno zapewniać prowadzenie gospodarki rybackiej zgodnie z aktualnym pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim.*

uwzględniono. Zgodnie z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2002 r. sprawie operatu rybackiego (Dz. U. z 2002 r., Nr 44, poz. 414, z późn. zm.) operat rybacki, zwany dalej "operatem", sporządza się z uwzględnieniem informacji zawartych w: planie ochrony, zadaniach ochronnych lub planie zadań ochronnych, tworzonych dla form ochrony przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody, jeżeli operat sporządza się dla obwodu rybackiego znajdującego się: w granicach parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego lub obszaru Natura 2000, poza granicami obszaru Natura 2000, jeżeli założenia sporządzanego dla tego obwodu rybackiego operatu mogą oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Wprowadzany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska plan zadań ochrony jest prawem miejscowym i dokumenty takie jak operaty rybackie winy być z nim zgodne. Projekt planu zadań ochronnych nie narusza art. 36 ustawy o ochronie przyrody.

Uwagę o treści: *PZO nie może ograniczać statutowej działalności administratora rzeki. Statutowe zadania RZGW nie powinny podlegać procedurom środowiskowym.*

nie uwzględniono. Procedurom środowiskowym podlegają wszystkie działania na obszarze Natura 2000. (procedura oceny oddziaływania na środowisko, lub oddziaływania na Naturę 2000). Każdy podmiot podejmujący takie działania powinien rozważyć, czy nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony integralność i spójność sieci Natura 2000. Jeżeli będą, to mogą być realizowane jedynie w szczególnych przypadkach określonych w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Ustawodawca nie przewidział tu odstępstwa dla “działalności statutowej”.

5. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Zarząd Zlewni w Puławach – uwagi wniesione pismem z dnia 07 listopada 2013 r., data wpłynięcia: 12 listopada 2013 r., znak pisma: NZP-073-48-6/13. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *Działania ochronne – polegające na obniżeniu korony budowli o 1m – mogą stanowić realne zagrożenie dla skuteczności tych budowli. Działania te powinny być poprzedzone opracowaniem dokumentacji. Przedmiotem odpowiedzialnym za wykonanie tych pomysłów powinien być RDOS w uzgodnieniu RZGW.*

uwzględniono. Proponowane działanie ochronne było wnioskiem Towarzystwa Ochrony Przyrody. Po przeanalizowaniu powtórnym, uzasadnionej uwadze Wnioskodawcy oraz Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego – zdecydowano zrezygnować z omawianego działania.

Uwagę o treści: *W MPZP oraz studiach powinny znaleźć się zapisy:*

1. *Udrożnienie i utrzymanie szlaku wodnego*
2. *Roboty pogłębiarskie koryta i odnóg rzeki*
3. *Roboty utrzymaniowe i odbudowe budowli regulujących – w korycie i odnogach*
4. *Budowle nowych budowli regulujących*
5. *Wycinka drzew i krzaków z międzywala*

Wszystkie te prace mają ścisły związek z utrzymanie bezpieczeństwa powodziowego na terenach zalewowych rzeki Wisły

częściowo uwzględniono. Dokonano korekty zapisów dotyczących wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, poprzez redukcję zapisów umieszczonych w innych aktach prawnych. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Dodawanie nowych zapisów dotyczących: ewentualnych regulacji koryta rzeki, planów wydobywania żwiru lub piasku, usuwania drzew i krzewów, planów rozwoju turystyki itp. - nie ma uzasadnienia.

Uwagę o treści: *Jednocześnie informujemy ze jakakolwiek forma ochrony przyrody może ograniczyć lub uniemożliwić administratorom rzek i urządzeń wodnych wykonywania zadań*

statusowych. Utrzymanie stanowi obowiązek ich właścicieli – zapewne utrzymania koryt w należytych stanie technicznym; zapewnienie swobodnego przepływu wód; dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego wód.

Utrzymanie rzek polega na zachowaniu i odtworzeniu stanu dna i brzegów, konserwacji i odbudowie istniejących budowli regulacyjnych, pietrzących w celu zapewnienia swobodnego spływu wód i lodów a także korzystania z wody (żegluga).

nie uwzględniono. Wnioskodawca nie określa konkretnie wniosku lub uwagi. Zapis Wnioskodawcy traktujemy jako udzieloną informację o zakresie odpowiedzialności Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

6. **Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – uwagi wniesione drogą emailową w dniu 14 listopada 2013 r., data wpłynięcia: 14 listopada 2013 r..** Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

Uwagę o treści: *Nie składano do GDOŚ wniosku o zmianę SDFu. W związku z tym wg obowiązującego SDF szablodzioba, płaskonosa i rycyka należy dalej traktować jako przedmiot ochrony, natomiast jarzębatka przedmiotem ochrony nie jest. Należy uzupełnić zagrożenia dla szablodzioba, płaskonosa i rycyka.*

uwzględniono. Dokument zarządzenia dostosowano w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Prośba o wyjaśnienie braku określonych zagrożeń dla śmieszki, przy jednoczesnej kwalifikacji zagrożeń dla innych mew.*

wyjaśnienie. Liczebność śmieszki w kolonii na wyspie w okolicach Zastowa Karczmiskiego fluktuuje w granicach 5100 – 7100 par. Presja drapieżników dotyczy niewielkiego ułamka populacji stwierdzonej w obszarze, w związku z czym nie zakwalifikowano tego działania ze strony drapieżników jako zagrożenie istniejące lub potencjalne dla przedmiotu omawianego ochrony. Duża kolonia śmieszki pozwala na zmniejszenie zagrożenia dla pozostałych gatunków ptaków gniazdujących w sąsiedztwie kolonii.

Uwagę o treści: *Brak podziału działań na obligatoryjne i fakultatywne.*

uwzględniono. Dokument zarządzenia dostosowano w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: *Sugerujemy trzykrotne wykonanie monitoringu w okresie obowiązywania PZO.*

uwzględniono. Dokument zarządzenia dostosowano w powyższym zakresie.

W ramach prac nad dokumentem dokonano także niezbędnych poprawek redakcyjnych oraz doprecyzowano zapisy.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.),

uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego w dniu 31 grudnia 2014 r., Wojewodę Mazowieckiego w dniu 24 lutego 2015 r. oraz Wojewodę Świętokrzyskiego w dniu 30 grudnia 2014 r.